II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Οκτωβρίου 1996

σχετικά με ενίσχυση που χορήγησε η Γαλλία στην εταιρεία οπτικοακουστικής παραγωγής Société française de Production

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(97/238/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 93, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με τα ανωτέρω άρθρα, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους [1],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Η ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

I

Η παρούσα απόφαση αφορά ενίσχυση ύψους 1,110 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που χορηγήθηκαν στην Société française de Production (SFP) κατά την περίοδο 1993-1996. 860 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα χορηγήθηκαν το 1993 και το 1994 και άλλα 250 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα χορηγήθηκαν το Φεβρουάριο του 1996.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

II

Στις 7 Απριλίου 1994 αρκετές εταιρείες, ανταγωνίστριες της SFP, υπέβαλαν καταγγελία στην Επιτροπή, διότι θεώρησαν ότι θίγονται από τις χαμηλές τιμές που μπορεί να διατηρεί η SFP λόγω της ενίσχυσης που έχει λάβει. Η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τις γαλλικές αρχές με επιστολή της 22ας Ιουνίου 1994. Μετά από σύσκεψη με εκπροσώπους της Επιτροπής, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1994, οι γαλλικές αρχές απάντησαν, με επιστολή της 21ης Οκτωβρίου 1994, στα ερωτήματα της Επιτροπής σχετικά με το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με την κοινή αγορά.

Ωστόσο, οι απαντήσεις αυτές δεν διέλυσαν τις αμφιβολίες της Επιτροπής, ιδιαίτερα διότι δεν προέκυψε κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί τη χορήγηση παρέκκλισης βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία γ) και δ) και, επιπλέον, διότι δεν υποβλήθηκε κατάλληλο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Οι αμφιβολίες της Επιτροπής την οδήγησαν να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης με απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1994, η οποία κοινοποιήθηκε στη γαλλική κυβέρνηση με επιστολή της 1ης Δεκεμβρίου 1994. Με την επιστολή αυτή η γαλλική κυβέρνηση κλήθηκε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της σχετικά με τις αμφιβολίες της Επιτροπής ως προς το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης, να υποβάλει πλήρες και ρεαλιστικό σχέδιο αναδιάρθρωσης και να δεσμευθεί να μην διαθέσει στην SFP άλλους κρατικούς πόρους χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής (η επιστολή δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του 1995 που αναφέρεται στην υποσημείωση 1).

Η επιστολή με την οποία η γαλλική κυβέρνηση δεσμεύτηκε να μην χορηγήσει νέες ενισχύσεις χωρίς τη συναίνεση της Επιτροπής απεστάλη στις 16 Δεκεμβρίου 1994. Οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή της 16ης Ιανουαρίου 1995.

[1] ΕΕ αριθ. C 80 της 1. 4. 1995, σ. 7.
ΕΕ αριθ. C 171 της 15. 6. 1996, σ. 3.

Μετά την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από άλλα κράτη μέλη ή άλλους ενδιαφερόμενους.

Στη συνέχεια διοργανώθηκαν συσκέψεις μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των γαλλικών αρχών, στις 21 Δεκεμβρίου 1995 και στις 15 Φεβρουαρίου 1996. Κατά τις συσκέψεις αυτές διευκρινίστηκαν τα μέτρα που σχεδίαζαν να λάβουν οι γαλλικές αρχές υπέρ της SFP και τονίστηκε εκ νέου η ανάγκη να καταρτιστεί σχέδιο αναδιάρθρωσης. Οι γαλλικές αρχές προτίθενται να προβούν σε ιδιωτικοποίηση της SFP, πράξη που θα συνοδεύεται από αναδιάρθρωση της εταιρείας.

Κατά τη σύσκεψη της 15ης Φεβρουαρίου 1996, η γαλλική αντιπροσωπεία υπέβαλε [...] (1) την πραγματική οικονομική κατάσταση της SFP και τις προοπτικές ιδιωτικοποίησης. [...] επιβεβαιώνει τον προβληματικό χαρακτήρα της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας, δεδομένου ότι η SFP εμφανίζει ετήσιες ζημίες άνω των 100 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, καθώς και το γεγονός ότι εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης και αναδιάρθρωσης.

Στο πλαίσιο της σύσκεψης, όπως και κατά την προηγούμενη σύσκεψη της 21ης Δεκεμβρίου 1995, οι γαλλικές αρχές πληροφόρησαν τους εκπροσώπους της Επιτροπής ότι μια νέα χορήγηση κεφαλαίου θα ήταν απαραίτητη για να αντιμετωπιστούν οι επείγουσες ανάγκες σε ρευστά διαθέσιμα της SFP. Οι γαλλικές αρχές ανακοίνωσαν επίσημα τη νέα ενίσχυση, ύψους 250 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 1996. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε, με απόφαση της 15ης Μαΐου 1996 να επεκτείνει τη διαδικασία ώστε να καλύπτει το ποσό αυτό, και την ανακοίνωσε στις γαλλικές αρχές με επιστολή της 4ης Ιουνίου 1996 (επιστολή που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του 1996 που αναφέρεται στην υποσημείωση 1).

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που παρουσίασαν οι γαλλικές αρχές κατά τη σύσκεψη της 15ης Φεβρουαρίου 1996, η ψηφοφορία του Κοινοβουλίου για τον απαραίτητο νόμο για την ιδιωτικοποίηση προβλεπόταν για τον Απρίλιο του 1996 και η μεταβίβαση περουσιακών στοιχείων για το τέλος Ιουνίου ή τις αρχές Ιουλίου 1996. Οι γαλλικές αρχές διατύπωσαν την εκτίμηση ότι θα μπορούσαν να υποβάλουν σχέδιο αναδιάρθρωσης αμέσως μετά την ψήφιση από το Κοινοβούλιο του νόμου για την ιδιωτικοποίηση (Απρίλιος 1996). Με επιστολή της 27ης Φεβρουαρίου 1996 η γαλλική κυβέρνηση παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτικοποίηση της SFP.

Έχουν παρέλθει περισσότεροι από 18 μήνες μετά την κίνηση της διαδικασίας, στη διάρκεια των οποίων οι εκπρόσωποι της Επιτροπής υπενθύμισαν επανειλημμένα στις γαλλικές αρχές την υποχρέωσή τους να υποβάλουν σχέδιο αναδιάρθρωσης. Κατά τη σύσκεψη της 15ης Φεβρουαρίου 1996, η Επιτροπή κατέστησε σαφές στις γαλλικές αρχές ότι δεν θα περίμενε πέραν του τέλους Απριλίου 1996 και ότι θα αναγκαζόταν να λάβει αρνητική απόφαση εάν δεν της είχε υποβληθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Η προθεσμία αυτή έχει πλέον παρέλθει εδώ και τέσσερις μήνες και το σχέδιο δεν έχει υποβληθεί ακόμη στην Επιτροπή. Το φαξ που απέστειλε η γαλλική κυβέρνηση την 1η Ιουλίου 1996 στην Επιτροπή για να την ενημερώσει σχετικά με την πρόοδο της αναδιάρθρωσης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω σχέδιο κάθε άλλο παρά έχει ολοκληρωθεί, εφόσον δεν θα είναι έτοιμο πριν από το τέλος Σεπτεμβρίου 1996. Με επιστολή της 29ης Αυγούστου 1996 οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν πληροφορίες σχετικά με προσφορά εξαγοράς της SFP. Η προσφορά αυτή περιλαμβάνει πρόταση του προσφέροντος για την αναδιοργάνωση της SFP, αλλά οι γαλλικές αρχές δεν ανέφεραν εάν η γαλλική κυβέρνηση προτίθεται να την αποδεχθεί και επομένως εάν πρόκειται να υλοποιηθεί. Συνεπώς, η εν λόγω πρόταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως το απαραίτητο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

III

Η εν λόγω ενίσχυση πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο της γενικότερης εξέλιξης της οπτικοακουστικής αγοράς στη Γαλλία.

Το 1974, ο ORTF, ο δημόσιος εθνικός οπτικοακουστικός οργανισμός της Γαλλίας, διασπάσθηκε σε διάφορες εταιρείες: τις δραστηριότητες τηλεοπτικής παραγωγής ανέλαβε μία νέα εταιρεία, η SFP, ενώ οι δραστηριότητες μετάδοσης ανατέθηκαν σε διάφορους άλλους οργανισμούς. Ωστόσο, η SFP εξακολούθησε να κατέχει προστατευόμενη θέση στη γαλλική οπτικοακουστική αγορά. Σήμερα η SFP ελέγχεται κατά 100 % από το κράτος [...].

Η SFP είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου που ελέγχει τρεις λειτουργικές θυγατρικές: τις Studios, Vidéo και Productions. Η εταιρεία χαρτοφυλακίου (με προσωπικό 67 εργαζομένους), που δημιουργήθηκε το 1994, παρέχει ορισμένες υπηρεσίες (νομικές συμβουλές, διαχείριση προσωπικού) στα υπόλοιπα μέλη του ομίλου.

Η Studios (θυγατρική κατά 100 %) παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που αφορούν την παραγωγή εκπομπών ποικίλου χαρακτήρα, τηλεοπτικών παιχνιδιών και διαφημίσεων. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα τμήματα (όπως είχαν στο τέλος του 1995):

— τμήμα «ψυχαγωγικών εκπομπών ποικίλου χαρακτήρα, παιχνιδιών και διαφημίσεων»: 8 εργαζόμενοι επιφορτισμένοι με τις σχέσεις με τους πελάτες,

— τμήμα «κινηματογραφικών λήψεων» (334 εργαζόμενοι): παρέχει, κυρίως σε τηλεοπτικές εταιρείες, εξοπλισμό και συνεργεία κινηματογραφικών λήψεων,

— τμήμα «πλατώ» (54 εργαζόμενοι): προετοιμασία των πλατώ για την παραγωγή τηλεοπτικών προγραμμάτων. Διαθέτει πολλά σταθερά πλατώ σε παραγωγούς ή εταιρείες τηλεοπτικής μετάδοσης που επιθυμούν να παραγάγουν ψυχαγωγικές εκπομπές,

— τμήμα «διαχείρισης δραστηριοτήτων» και «λειτουργικών υπηρεσιών» (111 εργαζόμενοι): τα τμήματα αυτά συντονίζουν τις διάφορες δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή και παρέχουν γενικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της Studios,

— τμήμα «France costumes» (12 εργαζόμενοι): προμηθεύει κοστούμια για την παραγωγή τηλεοπτικών εκπομπών και ταινιών.

(1) [...] εμπιστευτικό.

Η θυγατρική Vidéo ειδικεύεται στην αναμετάδοση σημαντικών γεγονότων (κυρίως αθλητικών) που απαιτούν ιδιαίτερα βαριά, κινητά και σταθερά μέσα λήψεων. Πραγματοποιεί επίσης εργασίες κινηματογραφικής λήψης για τον τομέα Studios. Περιλαμβάνει δύο τμήματα:

— τμήμα «εξοπλισμός SFP» (προσωπικό το 1993: 213 εργαζόμενοι): παρέχει εξοπλισμό και συνεργεία κινηματογραφικών λήψεων,

— τμήμα «SFP, εργασίες μετά την παραγωγή μαγνητοσκοπημένων ταινιών» (προσωπικό το 1993: 63 εργαζόμενοι): πραγματοποιεί το μοντάζ των εργασιών μαγνητοσκόπησης.

Η τρίτη θυγατρική είναι η Productions (προσωπικό το 1993: 43 εργαζόμενοι): οι δραστηριότητές της συνίστανται κυρίως στην παραγωγή ή συμπαραγωγή οπτικοακουστικών προγραμμάτων για τηλεοπτικούς σταθμούς και κινηματογραφικών ταινιών μεγάλου μήκους. Περιλαμβάνει δύο τμήματα, το «SFP κινηματογράφος» και το τμήμα «15-30 παραγωγές».

IV

Το 1986, ο τομέας της οπτικοακουστικής παραγωγής άνοιξε στον ανταγωνισμό. Η SFP, καθώς δεν ήταν καλά προετοιμασμένη για το νέο αυτό ανταγωνιστικό περιβάλλον, υπέστη μείωση του κύκλου εργασιών της και άρχισε να αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά οδήγησαν σε δραστική μείωση του προσωπικού της: ενώ το 1985 απασχολούσε 2 515 εργαζομένους, το προσωπικό της μειώθηκε σε 1 056 εργαζομένους μέχρι το τέλος του 1995. Το 1995 ο κύκλος εργασιών της ήταν 646 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα.

Οι ζημίες που παρουσιάστηκαν από το 1986 αντισταθμίστηκαν από το κράτος και τους υπόλοιπους δημόσιους φορείς που είναι μέτοχοι της SFP. Το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από την ανωτέρω ημερομηνία υπερβαίνει τα 2 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα.

Κατά την περίοδο 1986-1990, μία πρώτη δημόσια παρέμβαση υλοποιήθηκε με τη χορήγηση συνολικού ποσού 940 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, ενώ το 1991 μία δεύτερη πράξη οδήγησε στη χορήγηση συμπληρωματικής ενίσχυσης 320 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, δηλαδή συνολικά χορηγήθηκαν 1,260 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα (194 εκατομμύρια Ecu). Η Επιτροπή είχε εγκρίνει τις δύο αυτές πράξεις με αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 1991 και της 25ης Μαρτίου 1992 αντίστοιχα.

Με την ευκαιρία της έκδοσης της απόφασης του 1992, οι γαλλικές αρχές βεβαίωσαν ότι επρόκειτο για την τελευταία χορηγούμενη ενίσχυση. Όμως, παρά τις διαβεβαιώσεις τους, συνέχισαν να παρέχουν οικονομική στήριξη στην εταιρεία, η οποία, σε αντίθεση με τις αισιόδοξες προβλέψεις που διαδίδονταν κατά διαστήματα για την κατάστασή της, αποδείχθηκε ανίκανη να προσαρμοσθεί πραγματικά στον ανταγωνισμό.

Για το λόγο αυτό το κράτος προέβη σε τρίτη παρέμβαση υπέρ της εταιρείας, χορηγώντας της άλλα 460 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1993 και 400 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1994, δηλαδή συνολική ενίσχυση ύψους 860 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων (132 εκατομμύρια Ecu). Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία σχετικά με τις τελευταίες αυτές ενισχύσεις με απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1994.

Η τέταρτη και τελευταία παρέμβαση, ύψους 250 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων (39 εκατομμύρια Ecu) ανακοινώθηκε από τις γαλλικές αρχές στις 16 Φεβρουαρίου 1996. Με απόφαση της 15ης Μαΐου 1996, η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει τη νέα αυτή ενίσχυση στο πλαίσιο της ήδη κινηθείσας διαδικασίας.

Το συνολικό ύψος ενίσχυσης που έλαβε η εταιρεία κατά την περίοδο 1986-1996, συμπεριλαμβανομένης της τελευταίας παρέμβασης, ανέρχεται σε 2,370 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα (365 εκατομμύρια Ecu).

V

Κατά τη χορήγηση της πρώτης ενίσχυσης (1986-1990), οι γαλλικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι η εταιρεία θα ανακτούσε την οικονομική ισορροπία της το 1992 χάρη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης που εγκρίθηκε από τους μετόχους της SFP στις 13 Ιουνίου 1990 και το οποίο επρόκειτο να τεθεί σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια των ετών 1990 και 1991. Το εν λόγω σχέδιο βασιζόταν, αφενός, στην υπόθεση ότι η SFP θα ήταν σε θέση να ανακτήσει τη θέση της στην αγορά και να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και, αφετέρου, σε μέτρα που προέβλεπαν την αναδιοργάνωση της εταιρείας, τη μείωση των πάγιων δαπανών της (κυρίως μέσω μείωσης του προσωπικού και πώλησης ενός μέρους των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού της εταιρείας) και την αναζήτηση εταίρων για ορισμένες δραστηριότητες της εταιρείας.

Η δεύτερη πράξη ενίσχυσης (1991) κατέστη αναγκαία λόγω των απογοητευτικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής του σχεδίου του 1990. Ο κύκλος εργασιών δεν αυξήθηκε στα αναμενόμενα μεγέθη λόγω της μικρότερης από την προβλεπόμενη ζήτησης για τις υπηρεσίες που παρέχει η SFP. Οι μειώσεις του προσωπικού πραγματοποιήθηκαν, αλλά διαπιστώνεται ότι δεν ήταν αρκετές. Ως προς τις πωλήσεις πάγιων στοιχείων του ενεργητικού και τις σχεδιαζόμενες συμφωνίες ένωσης, δεν κατέστη δυνατό να έλθουν σε αίσιο πέρας.

Το νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης που είχε υποβληθεί προέβλεπε τη συνέχιση των προσπαθειών αναδιοργάνωσης, μέσω νέας μείωσης των πάγιων δαπανών (στο πλαίσιο αυτό προβλεπόταν επίσης η επαναδιαπραγμάτευση των όρων εργασίας του προσωπικού) και της σύναψης συμφωνιών ένωσης. Η οικονομική εξυγίανση αναβλήθηκε για το 1994.

Σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, η τρίτη παρέμβαση (1993-1994) ήταν απαραίτητη για να μπορέσει η εταιρεία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις εξυπηρέτησης του χρέους της και να αντιμετωπίσει τις δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνθηκε από τις απολύσεις, καθώς και για να διασωθεί η ταμειακή της κατάσταση που βρέθηκε σε δεινή θέση λόγω της καθυστέρησης της πώλησης των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού. Η γαλλική κυβέρνηση προέβλεπε την αποκατάσταση της οικονομικής ισορροπίας για το τέλος του 1995. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι οι απαραίτητες προσπάθειες προσαρμογής της εταιρείας δεν έχουν αποδώσει ακόμη αποτελέσματα: το προσωπικό παραμένει υπεράριθμο και οι μισθοί υπερβολικά υψηλοί και πρέπει να μειωθούν και τα δύο. [...] Όσον αφορά την αναζήτηση εταίρων, οι προσπάθειες δεν έχουν ακόμη οδηγήσει σε αποτελέσματα. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι δεν έχουν επιλυθεί ακόμη πολλά από τα αρχικά προβλήματα και ότι οι προσπάθειες αναδιάρθρωσης πρέπει να συνεχιστούν.

Βάσει δημοσιευμάτων του τύπου, οι ζημίες της SFP ανέρχονται σε 270 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα για το 1995, επί κύκλου εργασιών 646 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων.

Στην απόφαση της 25ης Μαρτίου 1992 η Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι η δεύτερη ενίσχυση έπρεπε να είναι η τελευταία. Οι υπό εξέταση ενισχύσεις, οι οποίες έχουν ήδη χορηγηθεί, αποτελούν επομένως αναμφισβήτητα παράβαση της δέσμευσης που ανέλαβε το γαλλικό κράτος ότι η δεύτερη παρέμβασή του θα ήταν και η τελευταία.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

VI

Η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί συμβιβάσιμη την ενίσχυση για τους ακόλουθους τρεις λόγους:

— τα μέτρα αναδιάρθρωσης βρίσκονται υπό υλοποίηση. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τις ίδιες δράσεις και επιδιώκουν τους ίδιους στόχους με την προηγούμενη ενίσχυση που είχε εγκρίνει η Επιτροπή,

— οι χορηγηθείσες ενισχύσεις αποσκοπούν στην αντιστάθμιση του υψηλού κόστους της SFP και δεν της παρέχουν τη δυνατότητα να μειώσει τεχνητά τις τιμές στην αγορά,

— οι αγορές της οπτικοακουστικής παραγωγής είναι αγορές που παραμένουν εθνικές για γλωσσικούς λόγους. Η δραστηριότητα της SFP επικεντρώνεται κυρίως στη γαλλική αγορά και οι ανταγωνιστές της είναι γαλλικές εταιρείες. Οι γαλλικές αρχές συμπεραίνουν από τα ανωτέρω ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση δεν μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

VII

Οι οικονομικές ενισχύσεις αποφασίστηκαν και χορηγήθηκαν χωρίς να κοινοποιηθούν προηγουμένως στην Επιτροπή. Ως εκ τούτου είναι παράνομες.

Η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τα ακόλουθα ερωτήματα:

— η οικονομική συνεισφορά του κράτους αποτελεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 1 της συνθήκης; Για να ισχύει τούτο πρέπει:

  — να έχει χορηγηθεί από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων,

  — να στρεβλώνει ή να απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων προϊόντων,

  — να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών,

— είναι δυνατή η εφαρμογή μίας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 και ιδιαίτερα στην παράγραφο 3, στοιχεία γ) ή δ) στην εν λόγω ενίσχυση;

Η οικονομική συνεισφορά του γαλλικού κράτους ωφελεί μόνο τη Société française de production (SFP) και καμία άλλη επιχείρηση και ευνοεί την επιχείρηση αυτή σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Ένας ιδιώτης επενδυτής δεν θα προέβαινε ποτέ σε μία τρίτη και μετά μία τέταρτη οικονομική παρέμβαση χωρίς συγκεκριμένες προοπτικές απόδοσης. Υπό τις παρούσες συνθήκες δεν έχει σημασία εάν η συνεισφορά των δημόσιων φορέων που είναι μέτοχοι της εταιρείας έλαβε τη μορφή επιδότησης ή χορήγησης κεφαλαίου («εισφορά κεφαλαίου»). Σχετικά με την τελευταία περίπτωση σημειώνεται ότι, ενώ ήδη από το 1990 προβλεπόταν ταχεία ανάκαμψη, η εταιρεία εξακολουθεί να παρουσιάζει έλλειμμα το 1995 παρά την προηγούμενη ενίσχυση και ότι δεν υπάρχει καμία ένδειξη θετικής εξέλιξης. Τα μέτρα αναδιάρθρωσης που αναφέρει η γαλλική κυβέρνηση (βλέπε σημείο V) είναι ανεπαρκή:

— θα έπρεπε να διακοπεί η εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης του δημόσιου τομέα σχετικά με τους μισθούς, διότι η υφιστάμενη διάρθρωση του μισθολογικού κόστους της SFP δεν είναι ανταγωνιστική. Ωστόσο, είναι αμφίβολο κατά πόσον μπορεί να συναφθεί μία νέα μισθολογική συμφωνία,

— η αναζήτηση πιθανών εταίρων για τις διάφορες δραστηριότητες είναι πολύ δυσκολότερη από ό,τι αναμενόταν,

— επιπλέον, οι γαλλικές αρχές δεν έχουν υποβάλει ακόμη επαρκές σχέδιο αναδιάρθρωσης, όπως απαίτησε η Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας, ενώ τα μέτρα που προτάθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή μέχρι σήμερα δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της εταιρείας. Η εν λόγω ενίσχυση πρέπει λοιπόν να εξομοιωθεί με ενίσχυση λειτουργίας, η οποία δεν μπορεί να επιτραπεί.

VIII

Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 επηρεάζονται από την εν λόγω ενίσχυση. Σύμφωνα με τη γαλλική κυβέρνηση, μόνο ένα μικρό μέρος της παραγωγής της SFP (10 % της παραγωγής ταινιών βίντεο) προορίζεται για τη διεθνή ανταγωνιστική αγορά. Ωστόσο, τούτο ουδόλως επηρεάζει το γεγονός ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση θέτει σε πλεονεκτικότερη θέση την SFP για τη διάθεση των υπηρεσιών της στην αγορά των υπόλοιπων κρατών μελών ή των κρατών που είναι μέλη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ και καθιστά δυσκολότερη τη διείσδυση στη γαλλική αγορά των υπηρεσιών που παρέχουν αλλοδαπές οπτικοακουστικές εταιρείες.

Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ύπαρξη μιας ευρωπαϊκής αγοράς παραγωγών που προορίζονται για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο. Η αγορά αυτή χαρακτηρίζεται από την υλοποίηση συμπαραγωγών από ευρωπαίους παραγωγούς και από τη διανομή οπτικοακουστικών παραγωγών εκτός της χώρας όπου έχουν υλοποιηθεί. Ο παράγοντας αυτός είναι ιδιαίτερα σημαντικός στην περίπτωση της γαλλικής αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική πολιτική προώθησης των γαλλικών έργων σε άλλες χώρες που εφαρμόζει η γαλλική κυβέρνηση.

Εάν αληθεύει ότι η πολιτιστική και γλωσσική διαφοροποίηση αποτελεί παράγοντα κατακερματισμού των αγορών και ότι μόνο το 20 % των ευρωπαϊκών ταινιών προβάλλονται πέρα από τα εθνικά τους σύνορα [1], εύλογα προκύπτει το συμπέρασμα ότι η σημαντική ενίσχυση που χορηγήθηκε στην SFP συμβάλλει στην ενίσχυση του κατακερματισμού αυτού. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η ενίσχυση μειώνει τις πιθανότητες πώλησης στη Γαλλία παραγωγών που έχουν υλοποιηθεί σε άλλα κράτη μέλη.

[1] Στρατηγικές επιλογές για την ενίσχυση της βιομηχανίας προγραμμάτων στο πλαίσιο της οπτικοακουστικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Πράσινο Βιβλίο, COM(94) 96 τελικό της 6. 4. 1994.

Κατά συνέπεια, η εν λόγω ενίσχυση πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92, παράγραφος 1 της συνθήκης. Το επιχείρημα που προβάλλει η γαλλική κυβέρνηση για την ανασκευή της ανωτέρω ανάλυσης, ότι δηλαδή η οικονομική συνεισφορά δεν έχει ως αποτέλεσμα την κάλυψη των ζημιών λειτουργίας που οφείλονται σε ασυνήθως χαμηλές τιμές ή σε τιμές κατώτερες της αγοράς, δεν στηρίζεται από κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Εξάλλου, ακόμη και εάν είχαν υποβληθεί αποδεικτικά στοιχεία, τούτο δεν θα αναιρούσε το γεγονός, που αναγνωρίζουν οι γαλλικές αρχές, ότι στόχος των εν λόγω ενισχύσεων είναι να διατηρηθεί στην αγορά μια επιχείρηση με αναποτελεσματική και μη προσαρμοσμένη στην αγορά διάρθρωση κόστους. Οι εν λόγω ενισχύσεις της επιτρέπουν να διατηρήσει τεχνητά τη δραστηριότητά της, το μερίδιο αγοράς της και τον αριθμό των εργαζομένων της εις βάρος άλλων ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται στην αγορά.

Εξάλλου, η φύση των δραστηριοτήτων της SFP δεν συνεπάγεται την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας για την προώθηση του πολιτισμού και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να δικαιολογήσει την κρατική υποστήριξη.

IX

Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 και 3 στοιχεία α) και β) δεν έχουν εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξέτασε εάν η υπό κρίση ενίσχυση δικαιούται το ευεργέτημα μιας των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία γ) και δ).

Σκοπός της ενίσχυσης είναι να διασφαλισθεί η επιβίωση της SFP. Για να διευκρινισθούν οι όροι εφαρμογής της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στις ενισχύσεις υπέρ προβληματικών επιχειρήσεων, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές [1] που ορίζουν ορισμένα κριτήρια που πρέπει να πληροί η ενίσχυση:

— η ενίσχυση πρέπει να συνδυάζεται με πρόγραμμα αναδιάρθρωσης ή εξυγίανσης που πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή με όλες τις απαραίτητες διευκρινίσεις και να αποκαθιστά μέσα σε εύλογο διάστημα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης,

— τα προτεινόμενα μέτρα πρέπει να περιορίζουν κατά το δυνατόν τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να συμβιβάζονται με το κοινό συμφέρον. Πρέπει να επηρεάζουν τη θέση του αποδέκτη στην αγορά κατά τρόπο ώστε να αντισταθμίζεται στο μέτρο του δυνατού η στρεβλωτική επίδραση της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό,

— η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στο ελάχιστο απαραίτητο επίπεδο.

[1] Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ αριθ. C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12).

Στην απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1994, με την οποία κινήθηκε η διαδικασία για την τρίτη ενίσχυση, η Επιτροπή ζήτησε την υποβολή κατάλληλου σχεδίου αναδιοργάνωσης. Μετά την απόφαση αυτή, οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν στις 16 Ιανουαρίου 1995, στις 15 Φεβρουαρίου 1996 και στις 29 Αυγούστου 1996 [...] σχετικά με την κατάσταση της SFP και τις καταβληθείσες προσπάθειες αναδιοργάνωσης. [...] πρέπει να εξεταστούν προκειμένου να διαπιστωθεί εάν περιέχουν αρκετά στοιχεία ώστε να θεωρηθούν ως το ζητηθέν σχέδιο αναδιάρθρωσης.

[...] επαναλαμβάνονται κυρίως όσα είχε ήδη γνωστοποιήσει η γαλλική κυβέρνηση στην Επιτροπή στο πλαίσιο των δύο πρώτων πράξεων ενίσχυσης. [...] περιγράφει τη δεινή κατάσταση της επιχείρησης και την ανάγκη μείωσης του προσωπικού, τροποποίησης των όρων εργασίας, πώλησης ενός μέρους της ακίνητης περιουσίας και σύναψης συμφωνιών με εταίρους για την εκχώρηση ορισμένων δραστηριοτήτων της. Ωστόσο, [...] δεν προβάλλει επιχειρήματα που να πείθουν ότι η επιχείρηση μπορεί να εφαρμόσει κατά τρόπο ικανοποιητικό τα απαραίτητα μέτρα, ότι τα μέτρα αυτά συμβάλλουν αποτελεσματικά στη βιωσιμότητα της επιχείρησης, ότι προκαλούν τη μικρότερη δυνατή στρέβλωση του ανταγωνισμού και ότι η επιχείριση περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο επίπεδο. Συνεπώς, [...] δεν μπορεί να θεωρηθεί ως το ζητηθέν σχέδιο αναδιάρθρωσης.

[...] 15ης Φεβρουαρίου 1996 αποτελεί [...] και δεν υποβλήθηκε από τις γαλλικές αρχές ως σχέδιο αναδιάρθρωσης. [...] την τρέχουσα οικονομική κατάσταση της SFP και περιλαμβάνει εκτιμήσεις σχετικά με την ιδιωτικοποίηση της SFP. [...] ότι οι δαπάνες προσωπικού είναι υπερβολικές και ότι ο κύκλος εργασιών δεν βρίσκεται υπό έλεγχο. Έτσι εξηγείται το ότι η οικονομική εξυγίανση που αναμενόταν για το 1995 δεν έχει επιτευχθεί ακόμη, γεγονός που απορρέει από τη μη εκτέλεση των περισσότερων προβλεπόμενων μέτρων. [...] οι προσφορές των ενδιαφερόμενων για την εξαγορά της εταιρείας πρέπει να συνοδεύονται από σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Με επιστολή της 29ης Αυγούστου 1996, οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν πληροφορίες σχετικά με προσφορά εξαγοράς της SFP. Η εν λόγω προσφορά περιλαμβάνει πρόταση του προσφέροντος για την αναδιοργάνωση της SFP, αλλά οι γαλλικές αρχές δεν αναφέρουν εάν η γαλλική κυβέρνηση προτίθεται και αν πρόκειται, συνεπώς, να δεχθεί την προσφορά. Επομένως, η εν λόγω πρόταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως το απαραίτητο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Το συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι έχουν παρέλθει περισσότεροι από 18 μήνες μετά την κίνηση της διαδικασίας και, παρά το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι της Επιτροπής υπενθύμισαν επανειλημμένα στις γαλλικές αρχές την υποχρέωσή τους να υποβάλουν σχέδιο αναδιάρθρωσης, το σχέδιο αυτό δεν έχει υποβληθεί ακόμη. Κατά τη σύσκεψη της 15ης Φεβρουαρίου 1996, η Επιτροπή κατέστησε σαφές στις γαλλικές αρχές ότι δεν θα περίμενε πέραν του τέλους Απριλίου 1996 και ότι θα αναγκαζόταν να λάβει αρνητική απόφαση εάν δεν της είχε υποβληθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης μέχρι την ημερομηνία αυτή. Η προθεσμία αυτή έχει πλέον παρέλθει εδώ και πέντε μήνες και το σχέδιο δεν έχει υποβληθεί ακόμη στην Επιτροπή.

Χωρίς το σχέδιο αναδιάρθρωσης, το έλλειμμα της εταιρείας θα εξακολουθεί να υφίσταται και, συνεπώς, η εν λόγω ενίσχυση πρέπει να εξομοιωθεί με ενίσχυση λειτουργίας (βλέπε σημείο VII). Η ενίσχυση αυτού του είδους δεν μπορεί να επιτραπεί δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) (σχετικά με τις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών).

Διαπιστώνεται συνεπώς ότι στόχος των εν λόγω ενισχύσεων είναι να διασφαλισθεί η επιβίωση της SFP, ότι πρόκειται για λειτουργικές ενισχύσεις και ότι η γαλλική κυβέρνηση δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι στόχος τους είναι η προώθηση του πολιτισμού και η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο δ).

Εξάλλου, λόγω κυρίως των αρνητικών τους επιπτώσεων στον καταμερισμό των αγορών στην Ευρώπη, παράγοντας που θεωρείται από την Επιτροπή ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών, οι εν λόγω ενισχύσεις δεν συμβάλλουν στον κοινοτικό στόχο ανάπτυξης μίας ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής βιομηχανίας στη διεθνή αγορά. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι οι ενισχύσεις δεν καθιστούν δυνατή την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της SFP. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην SFP δεν μπορεί να επιτραπεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο δ). Οι συνέπειες που απορρέουν από τη μη χορήγηση ενίσχυσης, δηλαδή η περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης της SFP προς όφελος ανταγωνιστικότερων εταιρειών, ιδιαίτερα δε γαλλικών, δεν αποτελούν κατάλληλη αιτιολογία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο δ).

Συνεπώς, εξάγεται βάσιμα το συμπέρασμα ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, εφόσον κανένα στοιχείο δεν δικαιολογεί την εφαρμογή μίας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφοι 2 ή 3.

X

Δεδομένου ότι η γαλλική κυβέρνηση δεν κοινοποίησε προηγουμένως το μέτρο ενίσχυσης, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με το μέτρο πριν από την εφαρμογή του. Η έγκριση και χορήγηση ενίσχυσης χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση αποτελούν παράβαση του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης. Συνεπώς, η εν λόγω ενίσχυση, ύψους 1,110 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, είναι παράνομη και, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, πρέπει να επιστραφεί από τον αποδέκτη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση ύψους 1,110 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, η οποία χορηγήθηκε κατά την περίοδο 1993-1996 στην SFP, είναι παράνομη, διότι χορηγήθηκε κατά παράβαση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 3. Είναι επίσης ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η γαλλική κυβέρνηση θα προβεί στην ανάκτηση από την SFP του ποσού ύψους 1,110 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που αναφέρεται στο άρθρο 1, προσαυξημένου με τον τόκο που αντιστοιχεί στην περίοδο από τη χορήγηση της παράνομης ενίσχυσης μέχρι την ημερομηνία επιστροφής της. Εφαρμοζόμενο επιτόκιο είναι το επιτόκιο αναφοράς για τη Γαλλία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για την αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης στις ενισχύσεις για περιφερειακές επενδύσεις.

Άρθρο 3

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η γαλλική κυβέρνηση ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με αυτή.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 2 Οκτωβρίου 1996.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής